

Benchmark

Burgerparticipatie

Projectrapportages bij de
Participatiemonitor®

Onderzoek burgerparticipatie Rekenkamer West-Brabant

Uitkomsten Participatiemonitor gemeente Bergen op Zoom

April 2012

Benchmark

Burgerparticipatie

Projectrapportages bij de
Participatiemonitor®

Leeswijzer

Voor u ligt de projectenrapportage van de *Participatiemonitor*® van de Benchmark Burgerparticipatie. Met de *Participatiemonitor* evalueert u participatie van burgers, bijvoorbeeld in beleidsprocessen, gemeentelijke projecten, in wijk- en dorpsraden, bij burgerinitiatieven of anderszins. Dit gebeurt aan de hand van zelfevaluatie door de betrokken projectleider of beleidsmedewerker en een online enquête onder participanten. In deze projectenrapportage worden alle kernbevindingen per project beknopt weergegeven op twee pagina's.

De Participatiemonitor is in uw gemeente ingezet in het kader van een onderzoek naar burgerparticipatie dat wordt uitgevoerd door de Rekenkamer West-Brabant in de gemeenten Bergen op Zoom, Etten-Leur, Moerdijk, Oosterhout en Roosendaal. De projectrapporten worden gebruikt als bron voor het onderzoek en als basis voor het kiezen van twee verdiepingsdossiers per gemeente.

De verschillende onderdelen van het projectrapport worden hieronder toegelicht.

TITELBALK

In de titelbalk wordt de naam van uw gemeente weergegeven en de titel van het traject zoals door de projectleider omschreven.

ALGEMENE TYPERING VAN HET TRAJECT

Onder deze kop wordt een aantal basisgegevens van het geëvalueerde traject weergegeven zoals de projectleider deze heeft ingevuld bij de zelfevaluatie. Beschreven wordt:

- wat de centrale opgave was in het traject;
- waar en op welk schaalniveau het speelde;
- of het om een projectmatige vorm van burgerparticipatie gaat of om een vast verband;
- wat de looptijd is van het traject;
- of het onderwerp betreft waar primair de raad, het college of de ambtelijke organisatie over gaat bij de gemeente;
- en wat de afbakening is van de evaluatie.

In de figuur worden de scores weergegeven op de vier kwaliteitsmaatstaven (zie verderop) voor het traject (blauwe lijn), de eigen gemeente (rode lijn) en het totale gemiddelde van alle trajecten in de vijf gemeenten (groene lijn).

ALGEMENE TYPERING VAN HET PARTICIPATIEPROCES

Onder deze kop wordt een basisgegevens van het participatieproces zelf weergegeven:

- de participatievraag;
- het moment waarop de participatie gestart is;
- het budget dat vanuit de gemeente voor de organisatie van het participatieproces beschikbaar was;
- de ingezette werkvormen en de inzet van e-participatiemiddelen;

- typering van de participanten die meededen;
- verdeling tussen verschillende participatievormen en bestuursstijlen die voorkwamen naar inschatting van de projectleider.

DE VIER KWALITEITSMAASTAVEN

Op de tweede pagina zijn alle uitkomsten uit de zelfevaluatie door de projectleider en de online participanten samengebracht onder vier centrale kwaliteitsmaatstaven:

Kwaliteitsmaatstaf	Toelichting
I Realisatiekracht	Draagt burgerparticipatie bij aan het slagvaardig, snel en efficiënt realiseren van publieke opgaven? Worden krachten effectief gebundeld en heeft dit meerwaarde?
II Democratie	Hebben burgers daadwerkelijk invloed? Hebben zij toegang tot gemeentelijke beleidsprocessen? Zijn verschillende doelgroepen vertegenwoordigd?
III Kwaliteit van samenwerking	Is er sprake van 'teamspeel' en wederzijds goed verwachtingenmanagement? Zijn houdingen open en wordt er constructief samengewerkt? Is iedereen tevreden over het proces?
IV Professionele vormgeving	Zijn participatieprocessen goed ingericht? Worden participatieve werkvormen op maat en professioneel ingezet? Is burgerparticipatie geborgd in primaire processen?

De achterliggende enquêtevragen zijn met steekwoorden aangeduid. Per element vindt u in twee kolommen uitkomsten die u met elkaar kunt vergelijken:

- In de kolom 'z' is de score van de projectleider uit de zelfevaluatie weergegeven. Mogelijke scores zijn -- - +/- + of ++ (van 'zeer mee oneens' tot 'zeer mee eens'. 'wn' geeft aan dat de projectleider 'weet niet' heeft ingevuld.
- In de kolom 'p' is het percentage participanten weergegeven dat het eens of zeer eens was met de stelling die is voorgelegd.

Overall waar een 'X' of 'X%' is weergegeven, kon geen score worden berekend, bijvoorbeeld doordat er geen participanten aan de enquête hadden meegedaan.

In de totaalscores op de vier kwaliteitsmaatstaven zijn alle elementen samengenomen. Antwoorden van projectleiders en participanten wegen daarbij even zwaar. De schaal heeft een bereik van 0 tot 100.

Verder vindt u onder deze kop:

- cijfers over de tevredenheid van participanten, de projectleider, college en raad (het gemiddelde rapportcijfer van participanten ligt tussen 1 en 10).
- cijfers over de respons op de online enquête onder participanten. Het weergegeven percentage is berekend aan de hand van het aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld en het aantal e-mailadressen dat door de gemeente is aangedragen.

LESSEN VOOR DE TOEKOMST

Hier vindt u de lessen die zijn geformuleerd door de projectleider zelf en alle tips en feedback van participanten die zij bij de afronding van de enquête hebben meegegeven. Ieder aandachtsstreepje staat voor de opmerkingen van één participant.

AANDACHTSPUNTEN BIJ DE INTERPRETATIE VAN DE UITKOMSTEN VAN DE PARTICIPATIEMONITOR

Aan de verantwoordelijk projectleiders en beleidsmedewerkers is gevraagd per traject zoveel mogelijk e-mailadressen van participanten aan te leveren. Deze zijn allen benaderd; participanten van wie de gemeente alleen over postadressen beschikte zijn per brief uitgenodigd en konden online of per post aan de enquête meedoen. Bij enkele trajecten is desalniettemin sprake van een beperkte response. In bijlage 3 van deel 1 van de rapportage van het onderzoek wordt ingegaan op de methodische verantwoording van het onderzoek. Hoe om te gaan met de uitkomsten van de Participatiemonitor komt daarbij ook aan bod.

Hoofddijn hierin is dat het bij de Participatiemonitor niet zozeer gaat om de exacte cijfers, maar om de globale patronen en indicaties die uit de rapporten naar voren komen. De respons op alle participatietrajecten tezamen geeft, in combinatie met de overige onderzoeksbevindingen, goed inzicht in de praktijk van burgerparticipatie en een goede basis voor conclusies. Op het niveau van de individuele trajecten is de response echter in enkele gevallen zo beperkt dat de reacties voor deze trajecten wel als relevant, maar niet als representatief aan te merken zijn.

TRAJECT Brede School Borgvliet

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Upgraden van de voorzieningen in een ISV wijk. Een brede school heeft een functie voor kind, ouders en wijk. De school is een zgn zwarte school.	<p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Wijk	
Locatie	Borgvliet/Langeweg	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Gestart in 2007, beëindigd met de opening in september 2011. Afronding december 2011.	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	N.v.t.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Maatschappelijke partners hebben met de gemeente een stuurgroep gevormd om de brede school te realiseren. Inwoners van de wijk zijn gedurende de looptijd ISV op diverse manieren betrokken bij ontwikkelingen in de wijk en dus ook bij de brede school. De raad is betrokken geweest bij besluitvorming over de ISV aanpak en in het bijzonder bij het beschikbaar stellen van middelen voor de brede school.
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject
Budget	Geen
Werkvormen	Meest bepalend stuurgroepoverleg, gesprekken met de burens, raadsvergaderingen.
E-participatie?	Nee
Rol van de gemeenteraad	
Participatieplan vastgesteld?	Nee
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	30
Namens een straat, wijk of buurt	9
Andere georganiseerde groepen burgers	0
Vanuit instellingen en prof. organisaties	5
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	15
Namens andere overheden	2
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	0 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	25 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		68
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	60%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	80%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	80%
Snellere realisatie van de opgave	-	
Verantwoordelijkheid delen	+	40%

II DEMOCRATIE		63
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+/-	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,6
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		80%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	60%
Meer participatie en betrokkenheid	+	80%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+/-	20%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		60%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		74
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	++	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	60%
Juiste verwachtingen	+	53%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		80%
Open en constructieve interactie	+	80%
Op elkaar voortbouwen	+	80%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+/-	80%
Voelen participanten zich serieus genomen?		80%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		63
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	
Commitment raad/college/management	+	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	80%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+/-	40%
Ondersteuning met informatie	+/-	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	6,8
Eigen tevredenheid projectleider	+/-
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	28%
Aantal door u aangedragen participanten	18
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	5

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Voor 'burgers' is het lastig om jarenlange projecten als een geheel te zien. Ze zijn soms op een onderdeel betrokken. Belangrijk is om de grote context helder te houden om zo ook verwachtingen goed te managen.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Doe geen beloften die niet zullen worden nagekomen. – De ambtelijke organisatie is druk bezig een plan te maken voor de op hand zijnde burgerparticipatie en ik neem deel met het kritisch volgen van dit proces. – Ook na afronding van het traject blijft de gemeente medeverantwoordelijk voor het oplossen van ongemakken en problemen die bij het in gebruik nemen ontstaan. Vereniging van eigenaren nemen niet hun eindverantwoordelijkheid t.a.v. ontruimingsplannen en vluchtroutes in het gebouw.

TRAJECT Buurtpreventie

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Betrof een plein en buurt dat erg aan het verpauperen was door een multiproblematiek.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Korenbeursplein en directe omgeving	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Van april 2011 tot juni 2012	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Dit project gebruikte voor de eerste keer pinpoint communicatie richting bewoners en betrokken ondernemers. Gaarne evalueren hoe dit door de bewoners en ondernemers ervaren is.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Actief oplossingsgericht meedenken.		
Start participatie	Direct bij de start van het traject	Rol van de gemeenteraad Participatieplan vastgesteld? Nee Betrokken geweest als procesbewaker? Nee Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	
Budget	Tot 3.000 euro		
Werkvormen	Bewonersbijeenkomsten, kernteambijeenkomsten, pinpointinformatie		
E-participatie?	Ja		

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	40
Namens een straat, wijk of buurt	0
Andere georganiseerde groepen burgers	2
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	6
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	35 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		74
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	65%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	76%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	88%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	94%
Snellere realisatie van de opgave	+	
Verantwoordelijkheid delen	+	63%

II DEMOCRATIE		71
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		1,0
Tevredenheid over het proces		65%
Tevredenheid over uitkomst		71%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	56%
Meer participatie en betrokkenheid	+	63%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	82%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		82%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	71%
Duidelijkheid van spelregels	-	71%
Juiste verwachtingen	+/-	68%
Open houding bij participanten	+	88%
Open houding bij de gemeente		75%
Open en constructieve interactie	+	88%
Op elkaar voortbouwen	+	88%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	82%
Voelen participanten zich serieus genomen?		88%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		73
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	+	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	
Commitment raad/college/management	+/-	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	82%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	100%
Ondersteuning met informatie	+	82%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,1
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+/-

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	41%
Aantal door u aangedragen participanten	41
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	17

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Betrof een complex project waar veel interne afdelingen bij betrokken waren. Zorg dat de communicatie naar de burgers toch duidelijk en eenduidig is en blijft.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> –Probeer de plannen laagdrempelig te houden en geef duidelijker aan wat de bedoeling is. –Mensen alleen te porren voor participatie door hen zelf wanneer zij direct geraakt zijn of worden in negatieve zin. Het beleid van bezuinigen in brede zin heeft veel mensen doen besluiten niet te participeren. Het denkpatroon en handelspatroon van een hele generatie moet 180 graden om. Dat vraagt tijd en energie, hiervoor dienen menskracht en middelen vrij gemaakt te worden. –Actief participeren bij de uitvoering door zelf met de "gewone" deelnemers mee te gaan. –Niet te veel inspraak, gewoon een duidelijk en snel beleid voeren. De politiek kan met stemmen beoordeeld worden. –Blijven doorgaan op de ingeslagen weg. Betrokkenheid vergroten door tijdige info en tijdig info vragen. En op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen.

TRAJECT Heiningen: 'Je wijk is je woonkamer'

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het aanpakken van de vervuiling van de buurt. De bewoners leren dat het niet normaal is dat ze het huisvuil en het grof vuil op straat dumpen. Insteek is mentaliteitsverandering bewoners.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	In de buurt rondom de Heiningenflats in Bergen op Zoom.	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Van 25 september 2010 tot oktober	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	De integrale aanpak van het afvaldump probleem.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Samen met de partners die werkzaam zijn in de wijk (Gemeente, Woningcorporatie, Saver, Politie, welzijnsorganisatie, buurtpreventie) uitvoering geven aan het project door diverse acties uit te voeren zoals het huis-aan huis afgeven (door aan te bellen) van kaartjes met duidelijke afvalregels. Daarnaast is de aftrap van het project samen met de bewoners georganiseerd.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rollen van individuele raadsleden: geen</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: geen	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden: geen										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Vergaderingen met bewoners en (professionele) partners.									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	5
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	5
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	2
Onafhankelijke deskundigen	2
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk Politie	2
Anders, namelijk Buurtpreventie	4
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	5 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	10 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	10 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	50 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		67
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Nee	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Nee	50%
Doorwerking opbrengst participatie	wn	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	50%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	100%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	50%
Verantwoordelijkheid delen	+	50%

II DEMOCRATIE		62
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,5
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	50%
Meer participatie en betrokkenheid	+/-	50%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	50%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		0%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		63
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+/-	50%
Duidelijkheid van spelregels	+	100%
Juiste verwachtingen	+/-	50%
Open houding bij participanten	+	50%
Open houding bij de gemeente		50%
Open en constructieve interactie	+	50%
Op elkaar voortbouwen	+	50%
Goede omgangsvormen	+	50%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?		50%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		61
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	50%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	50%
Commitment raad/college/management	+	50%
Professionele begeleiding	+/-	50%
Maatwerk in werkvormen	+/-	50%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+	50%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,5
Eigen tevredenheid projectleider	+/-
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	40%
Aantal door u aangedragen participanten	5
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	2

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Contact maken en krijgen bewoners vergt veel inzet van alle betrokken partners. Bijvoorbeeld door huis-aan huis langs te gaan. Mentaliteitsverandering is een langdurig traject en niet te vatten in één project.
Tips en feedback van participanten	-

TRAJECT Herinrichting Korenbeursplein

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Een veilige leefomgeving	<p> I Realisatiekracht 80 75 70 65 60 55 II Democratie III Kwaliteit van samenwerking IV Professionele vormgeving — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten </p>
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	Gemeente Bergen op Zoom	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Startdatum 15 april 2007, geen einddatum	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het effect van buurtpreventie ten opzichte van objectieve en subjectieve veiligheid.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Bewoners werden gevraagd actief deel te nemen aan een buurtpreventieteam. Dit houdt in dat hen gevraagd werd deel te nemen aan het preventieve toezicht, de organisatie van het team en deelname aan diverse integrale actie's.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i>										
Budget	50.000 euro of meer									
Werkvormen	Op verzoek van bewoners bijeenkomsten georganiseerd door gemeente en deelnemende vrijwilligers. Ook gebruik website die door alle deelnemende partners gebruikt kan worden.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	640
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	0
Vanuit bedrijven	0
Onafhankelijke deskundigen	0
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		78
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	50%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	100%
Snellere realisatie van de opgave	+	50%
Verantwoordelijkheid delen	+	50%

II DEMOCRATIE		76
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	2,5	2,5
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	75%	75%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	50%
Meer participatie en betrokkenheid	++	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	75%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		69
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	0%
Duidelijkheid van spelregels	+	25%
Juiste verwachtingen	+/-	42%
Open houding bij participanten	+	75%
Open houding bij de gemeente	50%	50%
Open en constructieve interactie	++	75%
Op elkaar voortbouwen	+	75%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	75%
Voelen participanten zich serieus genomen?	50%	50%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		64
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	0%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	0%
Commitment raad/college/management	+/-	50%
Professionele begeleiding	+	50%
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+/-	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,8
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	19%
Aantal door u aangedragen participanten	21
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	4

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Leg verantwoordelijkheid bij bewoners. Ga niet alles "regelen". Hou regie vanuit de faciliterende overheid.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Zorg dat de verschillende partijen nog vroeger bij een project betrokken worden. – Er zit een hiaat tussen de communicatie van ambtenaren/burgers, gemeentebestuur/burgers en vice versa. Ook de communicatie naar burgers toe middels de krantenberichten loopt niet goed. Er bestaat het gevoel dat gemeente zich verschuilt achter de berichtgeving door de media. Daardoor is er onzekerheid bij burgers over voor hun belangrijke feiten.

TRAJECT Herinrichting Zuidzijde Zoom

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Hoge rijsnelheden verkeer, in samenhang met oversteekbaarheid vanwege aanliggende scholen	<p>I Realisatiekracht 75 70 65 60 55 50</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Scholengemeenschap 't Rijks	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Maart-november 2001	
Type onderwerp	College	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Geen idee, is 11 jaar (!) geleden..	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Inspraak in verkeersremmende maatregelen		
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	Tot 3.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Nee
Werkvormen	2 infobijeenkomsten	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee
E-participatie?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: nee	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	5
Andere georganiseerde groepen burgers	2
Vanuit instellingen en prof. organisaties	0
Vanuit bedrijven	0
Onafhankelijke deskundigen	2
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk school	5
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	15 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	10 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		61
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	100%
Doorwerking opbrengst participatie	wn	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+/-	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	100%
Snellere realisatie van de opgave	-	100%
Verantwoordelijkheid delen	wn	100%

II DEMOCRATIE		73
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	1,0	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	50%	50%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	50%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		75
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	100%
Juiste verwachtingen	+	83%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+	100%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	100%	100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		68
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	100%
Passende rol van de gemeenteraad	+	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+/-	100%
Professionele begeleiding	++	100%
Maatwerk in werkvormen	++	50%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+	50%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	100%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	2

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Open zijn in de opstelling van plannen, geen dubbele agenda.
Tips en feedback van participanten	— Vooral de burger serieus nemen, dat ontbreekt soms bij sommige ambtenaren.

TRAJECT ISV Gageldonk-West (fysiek)

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Integrale stedelijke vernieuwing (ISV)	
Schaal	Wijk	
Locatie	Gageldonk-west	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Begin 2009, lange looptijd. Denk daarbij aan ongeveer 2022.	
Type onderwerp	Raad (low impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Gedeeltelijk; m.n. de initiatiefase	<p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Diverse open vragen en diverse communicatiemiddelen. Het was een open proces om te peilen wat er in de wijk leeft.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden: waarnemer										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Buurtwebsite									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	50 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	0 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		45
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Nee	0%
Doorwerking opbrengst participatie	Nee	0%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Nee	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	0%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	0%
Snellere realisatie van de opgave	-	
Verantwoordelijkheid delen	+	0%

II DEMOCRATIE		55
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,0
Tevredenheid over het proces		0%
Tevredenheid over uitkomst		0%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	0%
Meer participatie en betrokkenheid	+	0%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	0%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		49
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	0%
Duidelijkheid van spelregels	-	0%
Juiste verwachtingen	+/-	0%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		0%
Open en constructieve interactie	+	0%
Op elkaar voortbouwen	+	0%
Goede omgangsvormen	+/-	100%
Tijdige communicatie	+	0%
Voelen participanten zich serieus genomen?		0%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		65
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	+/-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	
Commitment raad/college/management	+	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	0%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	0%
Ondersteuning met informatie	+	0%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	50%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	1

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Ga van open processen uit en laat frequent iets van je horen.
Tips en feedback van participanten	Goed communiceren want dat is in dit traject heel slecht gebeurt. Met name terugkoppeling naar bewoners en winkeliers. Veel onvrede in de wijk omdat mensen aangeven dat ze niks terughoren en nog steeds niet weten wat er met hun huis, winkelcentrum gaat gebeuren. Dit terwijl ze al jaren geleden (2008) een brief hebben ontvangen met een sloopjaar van hun huis. Ook hebben ze in 2008 of 2009 hun mening gegeven en hoewel daar een wijkvisie en projectenboek uit is gekomen zien ze er weinig van terug. Een groot deel van de bewoners hebben weinig vertrouwen in dit project wat tegelijkertijd andere projecten en processen belemmert.

TRAJECT ISV Gageldonk-West (maatschappelijk)

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het programma is gericht op het realiseren van een aantrekkelijke, sociaal evenwichtige woonwijk met een vitaal en duurzaam woon- en leefmilieu.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	De activiteiten vinden plaats in Gageldonk West. Deze buurt is een onderdeel van wijk Oost.	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Van juli 2009 tot en met december	
Type onderwerp	College	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Gehele traject evalueren is niet mogelijk, het project heeft een doorlooptijd t/m december 2012. Onlangs is soc. maatsch. programma geëvalueerd over 2011.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Het sociaal maatschappelijk programma bestaat uit diverse projecten op het gebied van veiligheid, samenleven, leren & opgroeien, werken & bedrijvigheid en zorg & ondersteuning. Daar waar mogelijk zijn (georganiseerde) bewoners gevraagd naar hun mening, ideeën en suggesties. Inbreng verschilt per project: van klankbordgroep tot eenmalige raadpleging.	Rol van de gemeenteraad	
Start participatie	Direct bij de start van het traject	Participatieplan vastgesteld?	Nee
Budget	Geen	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee
Werkvormen	Informatiebijeenkomsten, workshops, wijkatelier, klankbordgroepen, schouwrondes.	<i>Rollen van individuele raadsleden:</i>	
E-participatie?	Nee		

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	20 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	40 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	40 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		63
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	100%
Snellere realisatie van de opgave	-	100%
Verantwoordelijkheid delen	+/-	0%

II DEMOCRATIE		69
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	2,0	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	100%	100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	0%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	0%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	0%
Juiste verwachtingen	+	33%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	++	0%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?	0%	0%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		60
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	100%
Passende rol van de gemeenteraad	+	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	100%
Commitment raad/college/management	+/-	100%
Professionele begeleiding	+	100%
Maatwerk in werkvormen	+	0%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	0%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	wn
Inschatting tevredenheid raad	wn

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	50%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	1

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Duidelijke communicatie omtrent kader waarbinnen project plaatsvindt. Verwachtingspatroon moet voorafgaand aan project/ traject helder zijn.
Tips en feedback van participanten	In dit geval heeft de vertraging op het fysieke gebied grote gevolgen voor de projecten van het sociaal maatschappelijke gehad. Hierdoor kon men niet altijd toezeggingen doen of zaken realiseren waar de bewoners behoefte aan hadden. Dit uitstelgedrag van het fysieke heeft het vertrouwen van burgers in de gemeente en organisaties in de wijk erg geschaad. Vooraf vertellen over wat wel en niet mogelijk is en welke ruimte er is. Daadwerkelijk iets concreets bieden. Communicatiemomenten naar burgers moet vooraf vastgesteld worden en ook daadwerkelijk uitgevoerd worden.

TRAJECT Kadernota Integrale Veiligheid

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het opstellen van een Integraal Veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar	<p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	M.n. stadskantoor (maar ook een bijeenkomst plaatsgevonden in een wijkcentrum)	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Van augustus 2011 tot en met april	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	De evaluatie van het traject gaat over de gehele periode, vanaf de start tot en met de besluitvorming (de fase die deze maand wordt afgerond).	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	* Actief meedenken over het beleid voor de komende jaren* Meeschrijven aan de kadernota* Draagvlak creëren (ook voor de achterban)* Meelezen (reactie geven op concept stukken).									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i>										
Budget	Tot 3.000 euro									
Werkvormen	Projectgroepen, interactieve bijeenkomst, startbijeenkomst, slotbijeenkomst en reacties gevraagd via de e-mail									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	0
Namens een straat, wijk of buurt	0
Andere georganiseerde groepen burgers	3
Vanuit instellingen en prof. organisaties	8
Vanuit bedrijven	2
Onafhankelijke deskundigen	1
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk 0	0
Anders, namelijk 0	0
Anders, namelijk 0	0

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	10 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	10 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	20 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	10 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		78
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	100%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	100%
Verantwoordelijkheid delen	+	100%

II DEMOCRATIE		72
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,8
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	80%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+/-	80%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		80%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		78
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	80%
Duidelijkheid van spelregels	+	80%
Juiste verwachtingen	+	93%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+	100%
Goede omgangsvormen	+/-	100%
Tijdige communicatie	+	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?		100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		67
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	100%
Passende rol van de gemeenteraad	-	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+	100%
Professionele begeleiding	+/-	100%
Maatwerk in werkvormen	+	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	80%
Ondersteuning met informatie	+	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,6
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	63%
Aantal door u aangedragen participanten	8
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	5

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	In dit traject zijn vooral de maatschappelijke organisaties betrokken (zoals politie, OM, brandweer, Veiligheidshuis, etc). En daarnaast groepen van vrijwilligers (buurtpreventieteam, migrantenplatform, etc.). Ook met de Raad is een apart traject geweest (verschillende informatie avonden). Met de totstandkoming van de kadernota zijn (individuele) burgers niet zozeer betrokken, zij komen aan zet bij het schrijven van de uitvoeringsplannen. Les is dat het goed is om dit vooraf heel duidelijk te communiceren, zodat men weet wanneer zij aan zet zijn.
Tips en feedback van participanten	-

TRAJECT Pleinenplan

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het PleinenPlan Stadskern Noord-Oost beoogd een integrale aanpak om dit deel van de binnenstad op te waarderen. Het plangebied moet weer een 'normaal' onderdeel uitmaken van de binnenstad, waar mensen weer graag wonen en ondernemen.	<p>I Realisatiekracht 71 69 67 65 63 61 59 57 55</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Stadskern Noord-Oost.	
Verband	tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	In januari 2009 is het PleinenPlan vastgesteld. Het project loopt door tot 2016.	
Type onderwerp	Raad (low impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het overleg en inspraaktraject, dat voorafgegaan is aan de besluitvorming door de gemeenteraad van het PleinenPlan.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Vorbereiding ontwikkelingsplan PleinenPlan		
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	3.000 - 10.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Nee
Werkvormen	Klankbordgroep met straatvertegenwoordiging, Informatie bijeenkomsten	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee
E-participatie?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	10
Andere georganiseerde groepen burgers	10
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	3
Onafhankelijke deskundigen	0
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	0 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	15 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	35 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	50 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		66
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	14%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Nee	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	50%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	63%
Snellere realisatie van de opgave	+	50%
Verantwoordelijkheid delen	+	63%

II DEMOCRATIE		66
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		1,1
Tevredenheid over het proces		63%
Tevredenheid over uitkomst		63%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	38%
Meer participatie en betrokkenheid	+	75%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	38%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		63%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		63
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+/-	25%
Duidelijkheid van spelregels	+	38%
Juiste verwachtingen	+	21%
Open houding bij participanten	+	75%
Open houding bij de gemeente		50%
Open en constructieve interactie	++	13%
Op elkaar voortbouwen	+/-	38%
Goede omgangsvormen	+	88%
Tijdige communicatie	+	38%
Voelen participanten zich serieus genomen?		25%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		66
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	50%
Passende rol van de gemeenteraad	+/-	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	++	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	50%
Commitment raad/college/management	+	50%
Professionele begeleiding	+	50%
Maatwerk in werkvormen	++	38%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	--	38%
Ondersteuning met informatie	+	75%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	6,1
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	38%
Aantal door u aangedragen participanten	21
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	8

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Doorgaan
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> — Afspraken en beloftes vastleggen en terugkoppelen zodat duidelijk is wat er is afgesproken en beloofd en waarover is gesproken maar nog geen besluit is genomen. — Zorg er voor dat je de burgers bij een project betreft voordat er ook maar een pennenstreek op papier staat. Dit is ook altijd het motto geweest van de Ouderen Advies Raad. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling rondom de Melanen. — Graag reageren op klachten in plaats van negeren. Wanneer er een open houding zou zijn en gereageerd zou zijn, zou er dit cijfer stukken hoger liggen. — Van tevoren aan alle betrokkenen persoonlijk een oriënterende enquête sturen over al dan niet betrokkenheid en bereidwilligheid om actief mee te denken/doen zodat echt alle neuzen dezelfde kant op staan. Dit kan voorkomen dat na afloop één of meerdere van deze partijen weer een andere kant op gaan trekken. — Tijdig informeren, visie goed omschrijven (voor beter begrip), een inspraakavond benutten voor inspraak!!

TRAJECT Realisatie poppodium

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Verhoging woonaantrekkelijkheid van stad en regio. Verhoging sociale cohesie en betrokkenheid. Plaats voor talentontwikkeling. Binding van jeugd aan de gemeente. Aantrekken van regionaal bezoek en versterking imago.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	Bergen op Zoom	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Januari 2007 tot en met januari 2011	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het hele traject	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Participatie gedurende het hele proces in alle fases met verschillende groepen waaronder initiatiefnemers, horeca, omwonenden, adviesorganisaties en belangenorganisaties.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Rollen van individuele raadsleden:</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden:	Geen
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden:	Geen									
Budget	Geen									
Werkvormen	Ontwerpworkshops Presentatie Haalbaarheidsonderzoek Gemeenteraad Interactie Architect - Organisatie Poppodium									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	20
Andere georganiseerde groepen burgers	15
Vanuit instellingen en prof. organisaties	20
Vanuit bedrijven	15
Onafhankelijke deskundigen	15
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk Architect+adviseurs	12
Anders, namelijk Stichting Poppodium BoZ	10
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	20 %
Medebeslissers (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	25 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	5 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		89
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	100%
Snellere realisatie van de opgave	++	100%
Verantwoordelijkheid delen	++	100%

II DEMOCRATIE		76
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	1,5	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	100%	100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	83%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		75
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	50%
Duidelijkheid van spelregels	+/-	83%
Juiste verwachtingen	+/-	89%
Open houding bij participanten	+/-	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+/-	100%
Goede omgangsvormen	++	100%
Tijdige communicatie	+	83%
Voelen participanten zich serieus genomen?	100%	100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		64
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	100%
Passende rol van de gemeenteraad	-	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+/-	100%
Professionele begeleiding	+	100%
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	wn	100%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,2
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	43%
Aantal door u aangedragen participanten	14
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	6

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Van belang is aan verwachtingsmanagement te doen. Zeer duidelijke afbakening van het speelveld waarin participatie kan plaats vinden met duidelijke afspraken rondom rollen rechten plichten etc.
Tips en feedback van participanten	Ga zorgvuldig om met de locatie waar bijeenkomsten zijn. Kies een locatie dicht bij de plaats waar de ontwikkelingen plaats gaan vinden.

TRAJECT Realisatie Starterscentrum

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het vergroten van het aantal (door)startende ondernemers (m/v) door het stimuleren van ondernemerschap in de regio en het wegnemen van belemmeringen.	<p>I Realisatiekracht 85 80 75 70 65 60 55</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Intergemeentelijk / regionaal	
Locatie	Intergemeentelijk: integrale aanpak gemeente Roosendaal, Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen.	
Verband	tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Traject is gestart vanuit de beleidsvorming sept 2009, officiële opening 28 maart 2012.	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	hele traject van beleidsvorming (door)startersbeleid t/m uitvoeringsfase SCB (uitvoering eerste speerpunt van het beleid)	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Waar loop je tegen aan als ondernemer? Met welke partijen heb je contact, waar liggen je behoeften?									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i>										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Vier brainstormsessies met vertegenwoordigers van subgroepen.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	80
Namens een straat, wijk of buurt	25
Andere georganiseerde groepen burgers	40
Vanuit instellingen en prof. organisaties	15
Vanuit bedrijven	80
Onafhankelijke deskundigen	5
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslissers (samenwerkende stijl)	30 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	10 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		74
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	20%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	60%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	67%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	83%
Snellere realisatie van de opgave	+	
Verantwoordelijkheid delen	++	67%

II DEMOCRATIE		79
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	++	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		-0,2
Tevredenheid over het proces		83%
Tevredenheid over uitkomst		67%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	++	67%
Meer participatie en betrokkenheid	++	80%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	60%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		83%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		85
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	++	50%
Duidelijkheid van spelregels	+	83%
Juiste verwachtingen	+	46%
Open houding bij participanten	++	100%
Open houding bij de gemeente		100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	++	83%
Goede omgangsvormen	++	100%
Tijdige communicatie	++	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?		83%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		83
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	
Commitment raad/college/management	++	
Professionele begeleiding	++	
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	++	67%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,4
Eigen tevredenheid projectleider	++
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	25%
Aantal door u aangedragen participanten	24
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	6

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	De volgende punten heb ik aan collega's meegegeven: Breng voorafgaand aan beleidsvorming externe partijen en betrokkenen in kaart. Stel je op als zijne één van de partijen. Denk en handel regionaal.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Ingeslagen weg voortzetten. – Erg goede betrokkenheid van medewerkers en andere partijen. complimenten!

TRAJECT Structuurvisie

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Visievorming op hoofdlijnen voor de ruimtelijke ordening van de gemeente.	<p>I Realisatiekracht 71 69 67 65 63 61 59 57 55</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Gemeente	
Locatie	Gemeentebreed: belangengroeperingen, dorps en wijkraden, provincie, omliggende gemeenten.	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Traject is gestart december 2009 en	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Graag evalueer ik de inspraakmomenten tijdens het structuurvisietraject.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Zie vorig antwoord.		
Start participatie	Direct bij de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	3.000 - 10.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Ja
Werkvormen	Workshopvorm, discussieavond, informatieavond, reageren per email, wettelijke inspraak.	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja
E-participatie?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer onderzoeker open discussiedeelner overtuiger</i>	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	30
Namens een straat, wijk of buurt	30
Andere georganiseerde groepen burgers	70
Vanuit instellingen en prof. organisaties	20
Vanuit bedrijven	20
Onafhankelijke deskundigen	10
Namens andere overheden	15
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	0 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	100 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		57
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	15%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	11%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	21%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	37%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	50%
Verantwoordelijkheid delen	++	34%

II DEMOCRATIE		61
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	++	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	50%	-0,4
Tevredenheid over het proces	50%	40%
Tevredenheid over uitkomst	50%	38%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	21%
Meer participatie en betrokkenheid	+/-	60%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	30%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	50%	55%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		65
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	33%
Duidelijkheid van spelregels	+	50%
Juiste verwachtingen	+	40%
Open houding bij participanten	+	63%
Open houding bij de gemeente	50%	52%
Open en constructieve interactie	+	43%
Op elkaar voortbouwen	+/-	48%
Goede omgangsvormen	+	80%
Tijdige communicatie	++	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	50%	52%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		70
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	50%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	50%
Commitment raad/college/management	+	50%
Professionele begeleiding	+	50%
Maatwerk in werkvormen	+/-	43%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+/-	30%
Ondersteuning met informatie	+	57%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,6
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	30%
Aantal door u aangedragen participanten	100
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	30

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Belangrijk is vooraf in te schatten welke doelgroepen belang hebben bij het produkt. Bij een structuurvisie zijn dat toch vooral belangengroeperingen zoals bedrijfsverenigingen, wijkverenigingen, natuurverenigingen. De structuurvisie bleek minder interessant voor de individuele burger vanwege het hoge abstractieniveau. Dit bleek ook uit een relatief lage opkomst bij de algemene informatieavond. Deze was achteraf wellicht niet nodig geweest. Meest positieve les volgde toch uit de workshop vooraf. Omdat iedereen dan reeds zijn zegje heeft kunnen doen voordat het produkt wordt opgesteld. Hierdoor is een groot draagvlak gecreëert voor het goed doorlopen van het verdere proces.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Er dient meer SMART gewerkt te worden. – Terug naar het oude concept via dorpsraden en wijkcies. – Verbetering van de communicatie en niet door afschaffing van het wijkbudget. We worden niet serieus genomen. – zo doorgaan

	– Meer feedback, duidelijkheid en communicatie. – Kleinschalige bewonersbijeenkomsten houden, bijv. met bewoners van een paar straten tegelijkertijd. doe een appél op bewoners van alle lagen om mee te denken en te doen. acties op de hoek van de straat houden om bewoners rechtstreeks aan te spreken en te achterhalen wat er leeft, aangezien het merendeel van de inwoners niet zo maar naar thema-avonden gaan. – De illusie wordt gecreëerd dat er inbreng van burgers is, gedurende het proces waren er van de gemeente uit zoveel 'ja-maren' dat ik me niet aan de indruk kan onttrekken dat het uiteindelijke resultaat niet veel anders is dan dat als de burgers er niet bij betrokken waren geweest, met andere woorden, de gemeente voert zijn eigen plan uit en burgerinbreng is poppenkast. Geld besparen? Dan geen zogenaamde inbreng van burgers meer en duidelijkheid dat alleen de gemeente uiteindelijk het voor het zeggen heeft. – Zijn nog nooit zo buitengesloten geweest!! Verloren tijd. – Beslissingen niet alleen via kanaal politieke partijen maar ook via stichtingen/commissies.

TRAJECT Toekomstvisie Bergen op Zoom

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	De toekomstvisie van de gemeente Bergen op Zoom voor 2025 geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren. Daarom is het van belang om een toekomstvisie samen met inwoners, bedrijven en instanties in Bergen op Zoom op te stellen.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Gemeente + regionaal	
Locatie	Diverse gemeenten en stakeholders.	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Oktober 2007 tot en met oktober	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Op welke wijze de inwoners, bedrijven en partners van Bergen op Zoom zijn betrokken bij de totstandkoming van de toekomstvisie.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	De participatie was gericht op het formuleren van een toekomstvisie van Bergen op Zoom. Bij diverse verschillende bijeenkomsten en activiteiten is op allerlei verschillende manieren input gevraagd.									
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Ja	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Ja									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>										
Budget	25.000 - 50.000 euro									
Werkvormen	Bijeenkomst waarbij gestemd werd via stemkastjes; discussiebijeenkomsten; briefkaartenacties voor alle inwoners; bijeenkomst waarbij keuzes werden gemaakt voor scenario's.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	250
Namens een straat, wijk of buurt	50
Andere georganiseerde groepen burgers	25
Vanuit instellingen en prof. organisaties	30
Vanuit bedrijven	30
Onafhankelijke deskundigen	4
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	25 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		63
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	███
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	32%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	28%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	███
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	41%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	46%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	███
Verantwoordelijkheid delen	+	33%

II DEMOCRATIE		61
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	███
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	███	-0,1
Tevredenheid over het proces	███	43%
Tevredenheid over uitkomst	███	31%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	24%
Meer participatie en betrokkenheid	+	60%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	30%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	███	55%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	42%
Duidelijkheid van spelregels	+	35%
Juiste verwachtingen	+	35%
Open houding bij participanten	++	66%
Open houding bij de gemeente	███	57%
Open en constructieve interactie	++	58%
Op elkaar voortbouwen	++	43%
Goede omgangsvormen	++	77%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	███	39%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		67
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	███
Passende rol van de gemeenteraad	+	███
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	███
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	--	███
Commitment raad/college/management	+/-	███
Professionele begeleiding	+	███
Maatwerk in werkvormen	++	47%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	25%
Ondersteuning met informatie	+	35%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,8
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	11%
Aantal door u aangedragen participanten	292
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	32

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	De gemeente moet meer luisteren en minder praten; Een leuke setting vergemakkelijkt het contact; "de inwoner" bestaat niet bedenk voor de verschillende doelgroepen participatiemethodes die hen aanspreken; liever zelf doen en de creativiteit van de eigen organisatie benutten dan dure adviseurs inhuren; hou de formats simpel dat is wel zo doeltreffend; liever een resultaat dat herkenbaar is voor de participanten dan een "gelijker" minder herkenbaar resultaat; Plaatjes helpen beter dan tekst in de communicatie (bijvoorbeeld praten aan de hand van een kaart of discussieren over een cartoon; de scenariodiscussie op basis van de mood boards;
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> Ik heb bewust over "weet ik niet" ingevuld omdat alles al zo lang is geleden dat ik niet meer weet waar het allemaal over gaat(ging). Ik ben niet op de hoogte(gehouden?) van de voortgang van het proces en de hieruit volgende ontwikkelingen. Naast luisteren en beloven daadwerkelijk zaken terugkoppelen en uitvoeren. Terug bellen !!!!!!!!!!!!!!!

- Medewerkers leren luisteren naar argumenten en niet de betweter uit te hangen. Te veel eigen belang van baantje veilig stellen
- Laat de participatie niet alleen via internet verlopen. Ik hoor dat een plan is voor de toekomst.
- Dit traject is pas bij het begin dus is er nog geen sprake van een uitkomst.
- Een betere validatie van de deelnemers is zeer gewenst. Stop met onnozele gadgets als stemmen per gsm
- ben je ook bewust van het feit dat bewoners ook kiezers zijn.
- Echt luisteren en niet alleen de krenten uit de pap halen - d.w.z. alleen gebruik maken van inbreng burgers die jezelf goed uitkomt!
- Wees vooraf duidelijk wat u verwacht, waarover de inspraak gaat, wat al vastligt en hoe ver de invloed gaat m.b.t de plannen, terugkoppelen wat er met de inbreng gebeurt is. Bepaal vooraf waarop invloed uitgeoefend kan worden en koppel de inbreng terug.
- De communicatie had niet rampzaliger gekund. de gemeente denkt dat subsidie geven voldoende is maar de burger wil dat er geluisterd wordt en dat er gevraagd wordt om mee te denken. wijkbestuurders die 10 tot 20 jaar zich inzetten voor de gemeenschap stappen op of overwegen om dat te doen. het is jammer dat door slechte communicatie zoveel is afgebroken en de gemeente hier ook niet op terug komt. een grote gemiste kans.
- Gebruik maken van internet om meningen, opinies en kennis van inwoners te vergaren. Met name in het geval van belangrijke onderwerpen dan wel hot topics.
- Vertrouwen geven aan de burgers- ideeën van burgers serieus nemen, niet op tafel laten- nog beter communiceren met organisaties.

Benchmark

Burgerparticipatie

Projectrapportages bij de
Participatiemonitor®

Onderzoek burgerparticipatie Rekenkamer West-Brabant

Uitkomsten Participatiemonitor gemeente Bergen op Zoom

April 2012

Benchmark

Burgerparticipatie

Projectrapportages bij de
Participatiemonitor®

Leeswijzer

Voor u ligt de projectenrapportage van de *Participatiemonitor*® van de Benchmark Burgerparticipatie. Met de *Participatiemonitor* evalueert u participatie van burgers, bijvoorbeeld in beleidsprocessen, gemeentelijke projecten, in wijk- en dorpsraden, bij burgerinitiatieven of anderszins. Dit gebeurt aan de hand van zelfevaluatie door de betrokken projectleider of beleidsmedewerker en een online enquête onder participanten. In deze projectenrapportage worden alle kernbevindingen per project beknopt weergegeven op twee pagina's.

De Participatiemonitor is in uw gemeente ingezet in het kader van een onderzoek naar burgerparticipatie dat wordt uitgevoerd door de Rekenkamer West-Brabant in de gemeenten Bergen op Zoom, Etten-Leur, Moerdijk, Oosterhout en Roosendaal. De projectrapporten worden gebruikt als bron voor het onderzoek en als basis voor het kiezen van twee verdiepingsdossiers per gemeente.

De verschillende onderdelen van het projectrapport worden hieronder toegelicht.

TITELBALK

In de titelbalk wordt de naam van uw gemeente weergegeven en de titel van het traject zoals door de projectleider omschreven.

ALGEMENE TYPERING VAN HET TRAJECT

Onder deze kop wordt een aantal basisgegevens van het geëvalueerde traject weergegeven zoals de projectleider deze heeft ingevuld bij de zelfevaluatie. Beschreven wordt:

- wat de centrale opgave was in het traject;
- waar en op welk schaalniveau het speelde;
- of het om een projectmatige vorm van burgerparticipatie gaat of om een vast verband;
- wat de looptijd is van het traject;
- of het onderwerp betreft waar primair de raad, het college of de ambtelijke organisatie over gaat bij de gemeente;
- en wat de afbakening is van de evaluatie.

In de figuur worden de scores weergegeven op de vier kwaliteitsmaatstaven (zie verderop) voor het traject (blauwe lijn), de eigen gemeente (rode lijn) en het totale gemiddelde van alle trajecten in de vijf gemeenten (groene lijn).

ALGEMENE TYPERING VAN HET PARTICIPATIEPROCES

Onder deze kop wordt een basisgegevens van het participatieproces zelf weergegeven:

- de participatievraag;
- het moment waarop de participatie gestart is;
- het budget dat vanuit de gemeente voor de organisatie van het participatieproces beschikbaar was;
- de ingezette werkvormen en de inzet van e-participatiemiddelen;

- typering van de participanten die meededen;
- verdeling tussen verschillende participatievormen en bestuursstijlen die voorkwamen naar inschatting van de projectleider.

DE VIER KWALITEITSMAASTAVEN

Op de tweede pagina zijn alle uitkomsten uit de zelfevaluatie door de projectleider en de online participanten samengebracht onder vier centrale kwaliteitsmaatstaven:

Kwaliteitsmaatstaf	Toelichting
I Realisatiekracht	Draagt burgerparticipatie bij aan het slagvaardig, snel en efficiënt realiseren van publieke opgaven? Worden krachten effectief gebundeld en heeft dit meerwaarde?
II Democratie	Hebben burgers daadwerkelijk invloed? Hebben zij toegang tot gemeentelijke beleidsprocessen? Zijn verschillende doelgroepen vertegenwoordigd?
III Kwaliteit van samenwerking	Is er sprake van 'teamspeel' en wederzijds goed verwachtingenmanagement? Zijn houdingen open en wordt er constructief samengewerkt? Is iedereen tevreden over het proces?
IV Professionele vormgeving	Zijn participatieprocessen goed ingericht? Worden participatieve werkvormen op maat en professioneel ingezet? Is burgerparticipatie geborgd in primaire processen?

De achterliggende enquêtevragen zijn met steekwoorden aangeduid. Per element vindt u in twee kolommen uitkomsten die u met elkaar kunt vergelijken:

- In de kolom 'z' is de score van de projectleider uit de zelfevaluatie weergegeven. Mogelijke scores zijn -- - +/- + of ++ (van 'zeer mee oneens' tot 'zeer mee eens'. 'wn' geeft aan dat de projectleider 'weet niet' heeft ingevuld.
- In de kolom 'p' is het percentage participanten weergegeven dat het eens of zeer eens was met de stelling die is voorgelegd.

Overall waar een 'X' of 'X%' is weergegeven, kon geen score worden berekend, bijvoorbeeld doordat er geen participanten aan de enquête hadden meegedaan.

In de totaalscores op de vier kwaliteitsmaatstaven zijn alle elementen samengenomen. Antwoorden van projectleiders en participanten wegen daarbij even zwaar. De schaal heeft een bereik van 0 tot 100.

Verder vindt u onder deze kop:

- cijfers over de tevredenheid van participanten, de projectleider, college en raad (het gemiddelde rapportcijfer van participanten ligt tussen 1 en 10).
- cijfers over de respons op de online enquête onder participanten. Het weergegeven percentage is berekend aan de hand van het aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld en het aantal e-mailadressen dat door de gemeente is aangedragen.

LESSEN VOOR DE TOEKOMST

Hier vindt u de lessen die zijn geformuleerd door de projectleider zelf en alle tips en feedback van participanten die zij bij de afronding van de enquête hebben meegegeven. Ieder aandachtsstreepje staat voor de opmerkingen van één participant.

AANDACHTSPUNTEN BIJ DE INTERPRETATIE VAN DE UITKOMSTEN VAN DE PARTICIPATIEMONITOR

Aan de verantwoordelijk projectleiders en beleidsmedewerkers is gevraagd per traject zoveel mogelijk e-mailadressen van participanten aan te leveren. Deze zijn allen benaderd; participanten van wie de gemeente alleen over postadressen beschikte zijn per brief uitgenodigd en konden online of per post aan de enquête meedoen. Bij enkele trajecten is desalniettemin sprake van een beperkte response. In bijlage 3 van deel 1 van de rapportage van het onderzoek wordt ingegaan op de methodische verantwoording van het onderzoek. Hoe om te gaan met de uitkomsten van de Participatiemonitor komt daarbij ook aan bod.

Hoofddijn hierin is dat het bij de Participatiemonitor niet zozeer gaat om de exacte cijfers, maar om de globale patronen en indicaties die uit de rapporten naar voren komen. De respons op alle participatietrajecten tezamen geeft, in combinatie met de overige onderzoeksbevindingen, goed inzicht in de praktijk van burgerparticipatie en een goede basis voor conclusies. Op het niveau van de individuele trajecten is de response echter in enkele gevallen zo beperkt dat de reacties voor deze trajecten wel als relevant, maar niet als representatief aan te merken zijn.

TRAJECT Brede School Borgvliet

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Upgraden van de voorzieningen in een ISV wijk. Een brede school heeft een functie voor kind, ouders en wijk. De school is een zgn zwarte school.	<p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>I Realisatiekracht</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Wijk	
Locatie	Borgvliet/Langeweg	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Gestart in 2007, beëindigd met de opening in september 2011. Afronding december 2011.	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	N.v.t.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Maatschappelijke partners hebben met de gemeente een stuurgroep gevormd om de brede school te realiseren. Inwoners van de wijk zijn gedurende de looptijd ISV op diverse manieren betrokken bij ontwikkelingen in de wijk en dus ook bij de brede school. De raad is betrokken geweest bij besluitvorming over de ISV aanpak en in het bijzonder bij het beschikbaar stellen van middelen voor de brede school.
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject
Budget	Geen
Werkvormen	Meest bepalend stuurgroepoverleg, gesprekken met de burens, raadsvergaderingen.
E-participatie?	Nee
Rol van de gemeenteraad	
Participatieplan vastgesteld?	Nee
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	30
Namens een straat, wijk of buurt	9
Andere georganiseerde groepen burgers	0
Vanuit instellingen en prof. organisaties	5
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	15
Namens andere overheden	2
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	0 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	25 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		68
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	60%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	80%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	80%
Snellere realisatie van de opgave	-	
Verantwoordelijkheid delen	+	40%

II DEMOCRATIE		63
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+/-	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,6
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		80%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	60%
Meer participatie en betrokkenheid	+	80%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+/-	20%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		60%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		74
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	++	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	60%
Juiste verwachtingen	+	53%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		80%
Open en constructieve interactie	+	80%
Op elkaar voortbouwen	+	80%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+/-	80%
Voelen participanten zich serieus genomen?		80%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		63
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	
Commitment raad/college/management	+	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	80%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+/-	40%
Ondersteuning met informatie	+/-	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	6,8
Eigen tevredenheid projectleider	+/-
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	28%
Aantal door u aangedragen participanten	18
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	5

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Voor 'burgers' is het lastig om jarenlange projecten als een geheel te zien. Ze zijn soms op een onderdeel betrokken. Belangrijk is om de grote context helder te houden om zo ook verwachtingen goed te managen.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Doe geen beloften die niet zullen worden nagekomen. – De ambtelijke organisatie is druk bezig een plan te maken voor de op hand zijnde burgerparticipatie en ik neem deel met het kritisch volgen van dit proces. – Ook na afronding van het traject blijft de gemeente medeverantwoordelijk voor het oplossen van ongemakken en problemen die bij het in gebruik nemen ontstaan. Vereniging van eigenaren nemen niet hun eindverantwoordelijkheid t.a.v. ontruimingsplannen en vluchtroutes in het gebouw.

TRAJECT Buurtpreventie

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Betrof een plein en buurt dat erg aan het verpauperen was door een multiproblematiek.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Korenbeursplein en directe omgeving	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Van april 2011 tot juni 2012	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Dit project gebruikte voor de eerste keer pinpoint communicatie richting bewoners en betrokken ondernemers. Gaarne evalueren hoe dit door de bewoners en ondernemers ervaren is.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Actief oplossingsgericht meedenken.		
Start participatie	Direct bij de start van het traject	Rol van de gemeenteraad Participatieplan vastgesteld? Nee Betrokken geweest als procesbewaker? Nee Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	
Budget	Tot 3.000 euro		
Werkvormen	Bewonersbijeenkomsten, kernteambijeenkomsten, pinpointinformatie		
E-participatie?	Ja		

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	40
Namens een straat, wijk of buurt	0
Andere georganiseerde groepen burgers	2
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	6
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	35 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		74
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	65%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	76%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	88%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	94%
Snellere realisatie van de opgave	+	
Verantwoordelijkheid delen	+	63%

II DEMOCRATIE		71
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		1,0
Tevredenheid over het proces		65%
Tevredenheid over uitkomst		71%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	56%
Meer participatie en betrokkenheid	+	63%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	82%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		82%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	71%
Duidelijkheid van spelregels	-	71%
Juiste verwachtingen	+/-	68%
Open houding bij participanten	+	88%
Open houding bij de gemeente		75%
Open en constructieve interactie	+	88%
Op elkaar voortbouwen	+	88%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	82%
Voelen participanten zich serieus genomen?		88%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		73
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	+	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	
Commitment raad/college/management	+/-	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	82%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	100%
Ondersteuning met informatie	+	82%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,1
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+/-

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	41%
Aantal door u aangedragen participanten	41
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	17

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Betrof een complex project waar veel interne afdelingen bij betrokken waren. Zorg dat de communicatie naar de burgers toch duidelijk en eenduidig is en blijft.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> –Probeer de plannen laagdrempelig te houden en geef duidelijker aan wat de bedoeling is. –Mensen alleen te porren voor participatie door hen zelf wanneer zij direct geraakt zijn of worden in negatieve zin. Het beleid van bezuinigen in brede zin heeft veel mensen doen besluiten niet te participeren. Het denkpatroon en handelspatroon van een hele generatie moet 180 graden om. Dat vraagt tijd en energie, hiervoor dienen menskracht en middelen vrij gemaakt te worden. –Actief participeren bij de uitvoering door zelf met de "gewone" deelnemers mee te gaan. –Niet te veel inspraak, gewoon een duidelijk en snel beleid voeren. De politiek kan met stemmen beoordeeld worden. –Blijven doorgaan op de ingeslagen weg. Betrokkenheid vergroten door tijdige info en tijdig info vragen. En op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen.

TRAJECT Heiningen: 'Je wijk is je woonkamer'

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het aanpakken van de vervuiling van de buurt. De bewoners leren dat het niet normaal is dat ze het huisvuil en het grof vuil op straat dumpen. Insteek is mentaliteitsverandering bewoners.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	In de buurt rondom de Heiningenflats in Bergen op Zoom.	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Van 25 september 2010 tot oktober	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	De integrale aanpak van het afvaldump probleem.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Samen met de partners die werkzaam zijn in de wijk (Gemeente, Woningcorporatie, Saver, Politie, welzijnsorganisatie, buurtpreventie) uitvoering geven aan het project door diverse acties uit te voeren zoals het huis-aan huis afgeven (door aan te bellen) van kaartjes met duidelijke afvalregels. Daarnaast is de aftrap van het project samen met de bewoners georganiseerd.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rollen van individuele raadsleden: geen</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: geen	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden: geen										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Vergaderingen met bewoners en (professionele) partners.									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	5
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	5
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	2
Onafhankelijke deskundigen	2
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk Politie	2
Anders, namelijk Buurtpreventie	4
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	5 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	10 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	10 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	50 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		67
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Nee	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Nee	50%
Doorwerking opbrengst participatie	wn	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	50%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	100%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	50%
Verantwoordelijkheid delen	+	50%

II DEMOCRATIE		62
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,5
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	50%
Meer participatie en betrokkenheid	+/-	50%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	50%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		0%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		63
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+/-	50%
Duidelijkheid van spelregels	+	100%
Juiste verwachtingen	+/-	50%
Open houding bij participanten	+	50%
Open houding bij de gemeente		50%
Open en constructieve interactie	+	50%
Op elkaar voortbouwen	+	50%
Goede omgangsvormen	+	50%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?		50%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		61
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	50%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	50%
Commitment raad/college/management	+	50%
Professionele begeleiding	+/-	50%
Maatwerk in werkvormen	+/-	50%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+	50%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,5
Eigen tevredenheid projectleider	+/-
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	40%
Aantal door u aangedragen participanten	5
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	2

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Contact maken en krijgen bewoners vergt veel inzet van alle betrokken partners. Bijvoorbeeld door huis-aan huis langs te gaan. Mentaliteitsverandering is een langdurig traject en niet te vatten in één project.
Tips en feedback van participanten	-

TRAJECT Herinrichting Korenbeursplein

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Een veilige leefomgeving	
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	Gemeente Bergen op Zoom	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Startdatum 15 april 2007, geen einddatum	
Type onderwerp	Ambtelijk	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het effect van buurtpreventie ten opzichte van objectieve en subjectieve veiligheid.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Bewoners werden gevraagd actief deel te nemen aan een buurtpreventieteam. Dit houdt in dat hen gevraagd werd deel te nemen aan het preventieve toezicht, de organisatie van het team en deelname aan diverse integrale actie's.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</i>										
Budget	50.000 euro of meer									
Werkvormen	Op verzoek van bewoners bijeenkomsten georganiseerd door gemeente en deelnemende vrijwilligers. Ook gebruik website die door alle deelnemende partners gebruikt kan worden.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	640
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	0
Vanuit bedrijven	0
Onafhankelijke deskundigen	0
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		78
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	50%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	100%
Snellere realisatie van de opgave	+	50%
Verantwoordelijkheid delen	+	50%

II DEMOCRATIE		76
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	2,5	2,5
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	75%	75%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	50%
Meer participatie en betrokkenheid	++	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	75%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		69
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	0%
Duidelijkheid van spelregels	+	25%
Juiste verwachtingen	+/-	42%
Open houding bij participanten	+	75%
Open houding bij de gemeente	50%	50%
Open en constructieve interactie	++	75%
Op elkaar voortbouwen	+	75%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	75%
Voelen participanten zich serieus genomen?	50%	50%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		64
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	0%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	0%
Commitment raad/college/management	+/-	50%
Professionele begeleiding	+	50%
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+/-	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,8
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	19%
Aantal door u aangedragen participanten	21
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	4

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Leg verantwoordelijkheid bij bewoners. Ga niet alles "regelen". Hou regie vanuit de faciliterende overheid.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Zorg dat de verschillende partijen nog vroeger bij een project betrokken worden. – Er zit een hiaat tussen de communicatie van ambtenaren/burgers, gemeentebestuur/burgers en vice versa. Ook de communicatie naar burgers toe middels de krantenberichten loopt niet goed. Er bestaat het gevoel dat gemeente zich verschuilt achter de berichtgeving door de media. Daardoor is er onzekerheid bij burgers over voor hun belangrijke feiten.

TRAJECT Herinrichting Zuidzijde Zoom

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Hoge rijsnelheden verkeer, in samenhang met oversteekbaarheid vanwege aanliggende scholen	<p>I Realisatiekracht 75 70 65 60 55 50</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Scholengemeenschap 't Rijks	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Maart-november 2001	
Type onderwerp	College	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Geen idee, is 11 jaar (!) geleden..	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Inspraak in verkeersremmende maatregelen		
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	Tot 3.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Nee
Werkvormen	2 infobijeenkomsten	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee
E-participatie?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: nee	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	5
Andere georganiseerde groepen burgers	2
Vanuit instellingen en prof. organisaties	0
Vanuit bedrijven	0
Onafhankelijke deskundigen	2
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk school	5
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	15 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	15 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	10 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		61
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	100%
Doorwerking opbrengst participatie	wn	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+/-	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	100%
Snellere realisatie van de opgave	-	100%
Verantwoordelijkheid delen	wn	100%

II DEMOCRATIE		73
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	1,0	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	50%	50%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	50%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		75
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	100%
Juiste verwachtingen	+	83%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+	100%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	100%	100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		68
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	100%
Passende rol van de gemeenteraad	+	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+/-	100%
Professionele begeleiding	++	100%
Maatwerk in werkvormen	++	50%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	50%
Ondersteuning met informatie	+	50%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	100%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	2

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Open zijn in de opstelling van plannen, geen dubbele agenda.
Tips en feedback van participanten	— Vooral de burger serieus nemen, dat ontbreekt soms bij sommige ambtenaren.

TRAJECT ISV Gageldonk-West (fysiek)

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Integrale stedelijke vernieuwing (ISV)	
Schaal	Wijk	
Locatie	Gageldonk-west	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Begin 2009, lange looptijd. Denk daarbij aan ongeveer 2022.	
Type onderwerp	Raad (low impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Gedeeltelijk; m.n. de initiatiefase	<p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Diverse open vragen en diverse communicatiemiddelen. Het was een open proces om te peilen wat er in de wijk leeft.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rollen van individuele raadsleden: waarnemer</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden: waarnemer										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Buurtwebsite									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	50 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	0 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		45
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Nee	0%
Doorwerking opbrengst participatie	Nee	0%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Nee	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	0%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	0%
Snellere realisatie van de opgave	-	
Verantwoordelijkheid delen	+	0%

II DEMOCRATIE		55
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,0
Tevredenheid over het proces		0%
Tevredenheid over uitkomst		0%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	0%
Meer participatie en betrokkenheid	+	0%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	0%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		49
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	0%
Duidelijkheid van spelregels	-	0%
Juiste verwachtingen	+/-	0%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		0%
Open en constructieve interactie	+	0%
Op elkaar voortbouwen	+	0%
Goede omgangsvormen	+/-	100%
Tijdige communicatie	+	0%
Voelen participanten zich serieus genomen?		0%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		65
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	+/-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	
Commitment raad/college/management	+	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	+	0%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	0%
Ondersteuning met informatie	+	0%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	50%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	1

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Ga van open processen uit en laat frequent iets van je horen.
Tips en feedback van participanten	Goed communiceren want dat is in dit traject heel slecht gebeurt. Met name terugkoppeling naar bewoners en winkeliers. Veel onvrede in de wijk omdat mensen aangeven dat ze niks terughoren en nog steeds niet weten wat er met hun huis, winkelcentrum gaat gebeuren. Dit terwijl ze al jaren geleden (2008) een brief hebben ontvangen met een sloopjaar van hun huis. Ook hebben ze in 2008 of 2009 hun mening gegeven en hoewel daar een wijkvisie en projectenboek uit is gekomen zien ze er weinig van terug. Een groot deel van de bewoners hebben weinig vertrouwen in dit project wat tegelijkertijd andere projecten en processen belemmert.

TRAJECT ISV Gageldonk-West (maatschappelijk)

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het programma is gericht op het realiseren van een aantrekkelijke, sociaal evenwichtige woonwijk met een vitaal en duurzaam woon- en leefmilieu.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	De activiteiten vinden plaats in Gageldonk West. Deze buurt is een onderdeel van wijk Oost.	
Verband	Vast/langer lopend	
Looptijd	Van juli 2009 tot en met december	
Type onderwerp	College	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Gehele traject evalueren is niet mogelijk, het project heeft een doorlooptijd t/m december 2012. Onlangs is soc. maatsch. programma geëvalueerd over 2011.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Het sociaal maatschappelijk programma bestaat uit diverse projecten op het gebied van veiligheid, samenleven, leren & opgroeien, werken & bedrijvigheid en zorg & ondersteuning. Daar waar mogelijk zijn (georganiseerde) bewoners gevraagd naar hun mening, ideeën en suggesties. Inbreng verschilt per project: van klankbordgroep tot eenmalige raadpleging.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Rollen van individuele raadsleden:</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden:	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden:										
Budget	Geen									
Werkvormen	Informatiebijeenkomsten, workshops, wijkatelier, klankbordgroepen, schouwrondes.									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	
Namens een straat, wijk of buurt	
Andere georganiseerde groepen burgers	
Vanuit instellingen en prof. organisaties	
Vanuit bedrijven	
Onafhankelijke deskundigen	
Namens andere overheden	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	20 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	40 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	40 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		63
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	100%
Snellere realisatie van de opgave	-	0%
Verantwoordelijkheid delen	+/-	0%

II DEMOCRATIE		69
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	2,0	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	100%	100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	0%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	0%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	100%
Duidelijkheid van spelregels	+	0%
Juiste verwachtingen	+	33%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	++	0%
Goede omgangsvormen	+	100%
Tijdige communicatie	+	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?	0%	0%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		60
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	0%
Passende rol van de gemeenteraad	+	0%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	0%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	-	0%
Commitment raad/college/management	+/-	0%
Professionele begeleiding	+	0%
Maatwerk in werkvormen	+	0%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	0%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,0
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	wn
Inschatting tevredenheid raad	wn

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	50%
Aantal door u aangedragen participanten	2
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	1

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Duidelijke communicatie omtrent kader waarbinnen project plaatsvindt. Verwachtingspatroon moet voorafgaand aan project/ traject helder zijn.
Tips en feedback van participanten	In dit geval heeft de vertraging op het fysieke gebied grote gevolgen voor de projecten van het sociaal maatschappelijke gehad. Hierdoor kon men niet altijd toezeggingen doen of zaken realiseren waar de bewoners behoefte aan hadden. Dit uitstelgedrag van het fysieke heeft het vertrouwen van burgers in de gemeente en organisaties in de wijk erg geschaad. Vooraf vertellen over wat wel en niet mogelijk is en welke ruimte er is. Daadwerkelijk iets concreets bieden. Communicatiemomenten naar burgers moet vooraf vastgesteld worden en ook daadwerkelijk uitgevoerd worden.

TRAJECT Kadernota Integrale Veiligheid

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het opstellen van een Integraal Veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	M.n. stadskantoor (maar ook een bijeenkomst plaatsgevonden in een wijkcentrum)	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Van augustus 2011 tot en met april	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	De evaluatie van het traject gaat over de gehele periode, vanaf de start tot en met de besluitvorming (de fase die deze maand wordt afgerond).	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	* Actief meedenken over het beleid voor de komende jaren* Meeschrijven aan de kadernota* Draagvlak creëren (ook voor de achterban)* Meelezen (reactie geven op concept stukken).									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer Besluitvormend</i>										
Budget	Tot 3.000 euro									
Werkvormen	Projectgroepen, interactieve bijeenkomst, startbijeenkomst, slotbijeenkomst en reacties gevraagd via de e-mail									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	0
Namens een straat, wijk of buurt	0
Andere georganiseerde groepen burgers	3
Vanuit instellingen en prof. organisaties	8
Vanuit bedrijven	2
Onafhankelijke deskundigen	1
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk 0	0
Anders, namelijk 0	0
Anders, namelijk 0	0

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	10 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	50 %
Medebesliser (samenwerkende stijl)	10 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	20 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	10 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		78
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	wn	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	100%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	100%
Verantwoordelijkheid delen	+	100%

II DEMOCRATIE		72
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		0,8
Tevredenheid over het proces		100%
Tevredenheid over uitkomst		100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	80%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+/-	80%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		80%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		78
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	80%
Duidelijkheid van spelregels	+	80%
Juiste verwachtingen	+	93%
Open houding bij participanten	+	100%
Open houding bij de gemeente		100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+	100%
Goede omgangsvormen	+/-	100%
Tijdige communicatie	+	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?		100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		67
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	100%
Passende rol van de gemeenteraad	-	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+	100%
Professionele begeleiding	+/-	100%
Maatwerk in werkvormen	+	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	80%
Ondersteuning met informatie	+	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	7,6
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	63%
Aantal door u aangedragen participanten	8
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	5

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	In dit traject zijn vooral de maatschappelijke organisaties betrokken (zoals politie, OM, brandweer, Veiligheidshuis, etc). En daarnaast groepen van vrijwilligers (buurtpreventieteams, migrantenplatform, etc.). Ook met de Raad is een apart traject geweest (verschillende informatie avonden). Met de totstandkoming van de kadernota zijn (individuele) burgers niet zozeer betrokken, zij komen aan zet bij het schrijven van de uitvoeringsplannen. Les is dat het goed is om dit vooraf heel duidelijk te communiceren, zodat men weet wanneer zij aan zet zijn.
Tips en feedback van participanten	-

TRAJECT Pleinenplan

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het PleinenPlan Stadskern Noord-Oost beoogd een integrale aanpak om dit deel van de binnenstad op te waarderen. Het plangebied moet weer een 'normaal' onderdeel uitmaken van de binnenstad, waar mensen weer graag wonen en ondernemen.	<p>I Realisatiekracht 71 69 67 65 63 61 59 57 55</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Buurt	
Locatie	Stadskern Noord-Oost.	
Verband	tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	In januari 2009 is het PleinenPlan vastgesteld. Het project loopt door tot 2016.	
Type onderwerp	Raad (low impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het overleg en inspraaktraject, dat voorafgegaan is aan de besluitvorming door de gemeenteraad van het PleinenPlan.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Vorbereiding ontwikkelingsplan PleinenPlan		
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	3.000 - 10.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Nee
Werkvormen	Klankbordgroep met straatvertegenwoordiging, Informatie bijeenkomsten	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee
E-participatie?	Nee	Rollen van individuele raadsleden: waarnemer	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	10
Andere georganiseerde groepen burgers	10
Vanuit instellingen en prof. organisaties	10
Vanuit bedrijven	3
Onafhankelijke deskundigen	0
Namens andere overheden	0
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	0 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	15 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	35 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	50 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		66
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	14%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	50%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Nee	
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	50%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+	63%
Snellere realisatie van de opgave	+	
Verantwoordelijkheid delen	+	63%

II DEMOCRATIE		66
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)		1,1
Tevredenheid over het proces		63%
Tevredenheid over uitkomst		63%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	38%
Meer participatie en betrokkenheid	+	75%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	38%
Betrokken gevoel bij leefomgeving		63%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		63
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+/-	25%
Duidelijkheid van spelregels	+	38%
Juiste verwachtingen	+	21%
Open houding bij participanten	+	75%
Open houding bij de gemeente		50%
Open en constructieve interactie	++	13%
Op elkaar voortbouwen	+/-	38%
Goede omgangsvormen	+	88%
Tijdige communicatie	+	38%
Voelen participanten zich serieus genomen?		25%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		66
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	
Passende rol van de gemeenteraad	+/-	
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	++	
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	
Commitment raad/college/management	+	
Professionele begeleiding	+	
Maatwerk in werkvormen	++	38%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	--	38%
Ondersteuning met informatie	+	75%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	6,1
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	38%
Aantal door u aangedragen participanten	21
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	8

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Doorgaan
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> — Afspraken en beloftes vastleggen en terugkoppelen zodat duidelijk is wat er is afgesproken en beloofd en waarover is gesproken maar nog geen besluit is genomen. — Zorg er voor dat je de burgers bij een project betreft voordat er ook maar een penne streep op papier staat. Dit is ook altijd het motto geweest van de Ouderen Advies Raad. Een mooi voorbeeld is de ontwikkeling rondom de Melanen. — Graag reageren op klachten in plaats van negeren. Wanneer er een open houding zou zijn en gereageerd zou zijn, zou er dit cijfer stukken hoger liggen. — Van tevoren aan alle betrokkenen persoonlijk een oriënterende enquête sturen over al dan niet betrokkenheid en bereidwilligheid om actief mee te denken/doen zodat echt alle neuzen dezelfde kant op staan. Dit kan voorkomen dat na afloop één of meerdere van deze partijen weer een andere kant op gaan trekken. — Tijdig informeren, visie goed omschrijven (voor beter begrip), een inspraakavond benutten voor inspraak!!

TRAJECT Realisatie poppodium

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Verhoging woonaantrekkelijkheid van stad en regio. Verhoging sociale cohesie en betrokkenheid. Plaats voor talentontwikkeling. Binding van jeugd aan de gemeente. Aantrekken van regionaal bezoek en versterking imago.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	De gehele stad / gemeentebreed	
Locatie	Bergen op Zoom	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Januari 2007 tot en met januari 2011	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Het hele traject	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Participatie gedurende het hele proces in alle fases met verschillende groepen waaronder initiatiefnemers, horeca, omwonenden, adviesorganisaties en belangenorganisaties.									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Rollen van individuele raadsleden:</td> <td>Geen</td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee	Rollen van individuele raadsleden:	Geen
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Nee									
Rollen van individuele raadsleden:	Geen									
Budget	Geen									
Werkvormen	Ontwerpworkshops Presentatie Haalbaarheidsonderzoek Gemeenteraad Interactie Architect - Organisatie Poppodium									
E-participatie?	Nee									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	20
Namens een straat, wijk of buurt	20
Andere georganiseerde groepen burgers	15
Vanuit instellingen en prof. organisaties	20
Vanuit bedrijven	15
Onafhankelijke deskundigen	15
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk Architect+adviseurs	12
Anders, namelijk Stichting Poppodium BoZ	10
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	20 %
Medebeslissers (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	25 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	5 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		89
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	100%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	100%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	100%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	100%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	100%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	100%
Snellere realisatie van de opgave	++	100%
Verantwoordelijkheid delen	++	100%

II DEMOCRATIE		76
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	100%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	1,5	100%
Tevredenheid over het proces	100%	100%
Tevredenheid over uitkomst	100%	100%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+/-	100%
Meer participatie en betrokkenheid	+	100%
Wederzijds begrip en vertrouwen	+	83%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	100%	100%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		75
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	50%
Duidelijkheid van spelregels	+/-	83%
Juiste verwachtingen	+/-	89%
Open houding bij participanten	+/-	100%
Open houding bij de gemeente	100%	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	+/-	100%
Goede omgangsvormen	++	100%
Tijdige communicatie	+	83%
Voelen participanten zich serieus genomen?	100%	100%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		64
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Nee	100%
Passende rol van de gemeenteraad	-	100%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	100%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+/-	100%
Commitment raad/college/management	+/-	100%
Professionele begeleiding	+	100%
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	wn	100%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,2
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	43%
Aantal door u aangedragen participanten	14
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	6

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Van belang is aan verwachtingsmanagement te doen. Zeer duidelijke afbakening van het speelveld waarin participatie kan plaats vinden met duidelijke afspraken rondom rollen rechten plichten etc.
Tips en feedback van participanten	Ga zorgvuldig om met de locatie waar bijeenkomsten zijn. Kies een locatie dicht bij de plaats waar de ontwikkelingen plaats gaan vinden.

TRAJECT Realisatie Starterscentrum

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Het vergroten van het aantal (door)startende ondernemers (m/v) door het stimuleren van ondernemerschap in de regio en het wegnemen van belemmeringen.	<p>I Realisatiekracht 85 80 75 70 65 60 55</p> <p>IV Professionele vormgeving</p> <p>II Democratie</p> <p>III Kwaliteit van samenwerking</p> <p>— Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Intergemeentelijk / regionaal	
Locatie	Intergemeentelijk: integrale aanpak gemeente Roosendaal, Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen.	
Verband	tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Traject is gestart vanuit de beleidsvorming sept 2009, officiële opening 28 maart 2012.	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	hele traject van beleidsvorming (door)startersbeleid t/m uitvoeringsfase SCB (uitvoering eerste speerpunt van het beleid)	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Waar loop je tegen aan als ondernemer? Met welke partijen heb je contact, waar liggen je behoeften?									
Start participatie	Direct bij de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Nee</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Nee	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Nee									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer, inbreng via Comissie Burger en Bestuur</i>										
Budget	3.000 - 10.000 euro									
Werkvormen	Vier brainstormsessies met vertegenwoordigers van subgroepen.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	80
Namens een straat, wijk of buurt	25
Andere georganiseerde groepen burgers	40
Vanuit instellingen en prof. organisaties	15
Vanuit bedrijven	80
Onafhankelijke deskundigen	5
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	25 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslissers (samenwerkende stijl)	30 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	10 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	10 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		74
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	█
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	20%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	60%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	█
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	67%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	83%
Snellere realisatie van de opgave	+	█
Verantwoordelijkheid delen	++	67%

II DEMOCRATIE		79
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	++	█
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	█	-0,2
Tevredenheid over het proces	█	83%
Tevredenheid over uitkomst	█	67%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	++	67%
Meer participatie en betrokkenheid	++	80%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	60%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	█	83%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		85
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	++	50%
Duidelijkheid van spelregels	+	83%
Juiste verwachtingen	+	46%
Open houding bij participanten	++	100%
Open houding bij de gemeente	█	100%
Open en constructieve interactie	+	100%
Op elkaar voortbouwen	++	83%
Goede omgangsvormen	++	100%
Tijdige communicatie	++	100%
Voelen participanten zich serieus genomen?	█	83%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		83
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	█
Passende rol van de gemeenteraad	-	█
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	█
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	█
Commitment raad/college/management	++	█
Professionele begeleiding	++	█
Maatwerk in werkvormen	++	100%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	++	67%
Ondersteuning met informatie	++	100%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	8,4
Eigen tevredenheid projectleider	++
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	25%
Aantal door u aangedragen participanten	24
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	6

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	De volgende punten heb ik aan collega's meegegeven: Breng voorafgaand aan beleidsvorming externe partijen en betrokkenen in kaart. Stel je op als zijne één van de partijen. Denk en handel regionaal.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Ingeslagen weg voortzetten. – Erg goede betrokkenheid van medewerkers en andere partijen. complimenten!

TRAJECT Structuurvisie

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	Visievorming op hoofdlijnen voor de ruimtelijke ordening van de gemeente.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Gemeente	
Locatie	Gemeentebreed: belangengroeperingen, dorps en wijkraden, provincie, omliggende gemeenten.	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Traject is gestart december 2009 en	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Graag evalueer ik de inspraakmomenten tijdens het structuurvisietraject.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	Zie vorig antwoord.		
Start participatie	Direct bij de start van het traject	Rol van de gemeenteraad	
Budget	3.000 - 10.000 euro	Participatieplan vastgesteld?	Ja
Werkvormen	Workshopvorm, discussieavond, informatieavond, reageren per email, wettelijke inspraak.	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja
E-participatie?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer onderzoeker open discussiedeelner overtuiger</i>	

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	30
Namens een straat, wijk of buurt	30
Andere georganiseerde groepen burgers	70
Vanuit instellingen en prof. organisaties	20
Vanuit bedrijven	20
Onafhankelijke deskundigen	10
Namens andere overheden	15
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	0 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	0 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	100 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	0 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		57
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	50%
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	15%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	11%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	50%
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	+	21%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	+/-	37%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	50%
Verantwoordelijkheid delen	++	34%

II DEMOCRATIE		61
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	++	50%
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	50%	-0,4
Tevredenheid over het proces	50%	40%
Tevredenheid over uitkomst	50%	38%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	21%
Meer participatie en betrokkenheid	+/-	60%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	30%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	50%	55%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		65
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	33%
Duidelijkheid van spelregels	+	50%
Juiste verwachtingen	+	40%
Open houding bij participanten	+	63%
Open houding bij de gemeente	50%	52%
Open en constructieve interactie	+	43%
Op elkaar voortbouwen	+/-	48%
Goede omgangsvormen	+	80%
Tijdige communicatie	++	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	50%	52%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		70
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	50%
Passende rol van de gemeenteraad	+	50%
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	50%
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	+	50%
Commitment raad/college/management	+	50%
Professionele begeleiding	+	50%
Maatwerk in werkvormen	+/-	43%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+/-	30%
Ondersteuning met informatie	+	57%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,6
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	++
Inschatting tevredenheid raad	++

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	30%
Aantal door u aangedragen participanten	100
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	30

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	Belangrijk is vooraf in te schatten welke doelgroepen belang hebben bij het produkt. Bij een structuurvisie zijn dat toch vooral belangengroeperingen zoals bedrijfsverenigingen, wijkverenigingen, natuurverenigingen. De structuurvisie bleek minder interessant voor de individuele burger vanwege het hoge abstractieniveau. Dit bleek ook uit een relatief lage opkomst bij de algemene informatieavond. Deze was achteraf wellicht niet nodig geweest. Meest positieve les volgde toch uit de workshop vooraf. Omdat iedereen dan reeds zijn zegje heeft kunnen doen voordat het produkt wordt opgesteld. Hierdoor is een groot draagvlak gecreëert voor het goed doorlopen van het verdere proces.
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> – Er dient meer SMART gewerkt te worden. – Terug naar het oude concept via dorpsraden en wijkcies. – Verbetering van de communicatie en niet door afschaffing van het wijkbudget. We worden niet serieus genomen. – zo doorgaan

	– Meer feedback, duidelijkheid en communicatie. – Kleinschalige bewonersbijeenkomsten houden, bijv. met bewoners van een paar straten tegelijkertijd. doe een appél op bewoners van alle lagen om mee te denken en te doen. acties op de hoek van de straat houden om bewoners rechtstreeks aan te spreken en te achterhalen wat er leeft, aangezien het merendeel van de inwoners niet zo maar naar thema-avonden gaan. – De illusie wordt gecreëerd dat er inbreng van burgers is, gedurende het proces waren er van de gemeente uit zoveel 'ja-maren' dat ik me niet aan de indruk kan onttrekken dat het uiteindelijke resultaat niet veel anders is dan dat als de burgers er niet bij betrokken waren geweest, met andere woorden, de gemeente voert zijn eigen plan uit en burgerinbreng is poppenkast. Geld besparen? Dan geen zogenaamde inbreng van burgers meer en duidelijkheid dat alleen de gemeente uiteindelijk het voor het zeggen heeft. – Zijn nog nooit zo buitengesloten geweest!! Verloren tijd. – Beslissingen niet alleen via kanaal politieke partijen maar ook via stichtingen/commissies.

TRAJECT Toekomstvisie Bergen op Zoom

Algemene typering van het traject (beleidsproces, project, burgerinitiatief etc.)

Opgave	De toekomstvisie van de gemeente Bergen op Zoom voor 2025 geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren. Daarom is het van belang om een toekomstvisie samen met inwoners, bedrijven en instanties in Bergen op Zoom op te stellen.	<p>Legend: — Dit traject — Bergen op Zoom — Voorlopig gemiddelde 5 onderzochte gemeenten</p>
Schaal	Gemeente + regionaal	
Locatie	Diverse gemeenten en stakeholders.	
Verband	Tijdelijk/projectmatig	
Looptijd	Oktober 2007 tot en met oktober	
Type onderwerp	Raad (high impact)	
Afbakening: wat is er geëvalueerd met de Participatiemonitor?	Op welke wijze de inwoners, bedrijven en partners van Bergen op Zoom zijn betrokken bij de totstandkoming van de toekomstvisie.	

Algemene typering van het participatieproces

Participatievraag	De participatie was gericht op het formuleren van een toekomstvisie van Bergen op Zoom. Bij diverse verschillende bijeenkomsten en activiteiten is op allerlei verschillende manieren input gevraagd.									
Start participatie	Enige tijd na de start van het traject	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Rol van de gemeenteraad</th> </tr> <tr> <td>Participatieplan vastgesteld?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td>Betrokken geweest als procesbewaker?</td> <td>Ja</td> </tr> <tr> <td colspan="2"><i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i></td> </tr> </table>	Rol van de gemeenteraad		Participatieplan vastgesteld?	Ja	Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja	<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>	
Rol van de gemeenteraad										
Participatieplan vastgesteld?	Ja									
Betrokken geweest als procesbewaker?	Ja									
<i>Rollen van individuele raadsleden: waarnemer open discussiedeelnemer overtuiger</i>										
Budget	25.000 - 50.000 euro									
Werkvormen	Bijeenkomst waarbij gestemd werd via stemkastjes; discussiebijeenkomsten; briefkaartenacties voor alle inwoners; bijeenkomst waarbij keuzes werden gemaakt voor scenario's.									
E-participatie?	Ja									

Wie deden er mee?	
Participanten zijn:	Aantal
Individuele burgers	250
Namens een straat, wijk of buurt	50
Andere georganiseerde groepen burgers	25
Vanuit instellingen en prof. organisaties	30
Vanuit bedrijven	30
Onafhankelijke deskundigen	4
Namens andere overheden	10
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	
Anders, namelijk	

Participatievormen en bestuurstijlen: in welke verhouding?	
Rol participanten	
Initiatiefnemer / eigenaar (faciliterende stijl)	0 %
Samenwerkingspartner (samenwerkende stijl)	25 %
Medebeslisser (samenwerkende stijl)	25 %
Adviseur beginspraak (participatieve stijl)	25 %
Adviseur eindspraak (consultatieve stijl)	25 %
Ontvanger informatie (open autoritaire stijl)	0 %

Aanpak en resultaten: scores op de vier kwaliteitsmaatstaven

I REALISATIEKRACHT		63
	Z	P
Bijdrage aan realiseren centrale opgave?		
Zinnvolle ideeën, inzichten en/of oplossingen	Ja	███
Zorgvuldige afweging inbreng en belangen	Ja	32%
Doorwerking opbrengst participatie	Ja	28%
Wezenlijke bijdrage aan realiseren opgave	Ja	███
Overige aspecten		
Inhoudelijke verrijking	++	41%
Hoger ambitieniveau door bundelen krachten	++	46%
Snellere realisatie van de opgave	+/-	███
Verantwoordelijkheid delen	+	33%

II DEMOCRATIE		61
	Z	P
Draagvlak		
Vergroting draagvlak algemeen	+	███
Verandering oordeel participanten (schaal 1-10)	███	-0,1
Tevredenheid over het proces	███	43%
Tevredenheid over uitkomst	███	31%
Overige aspecten		
Meer invloed voor burgers	+	24%
Meer participatie en betrokkenheid	+	60%
Wederzijds begrip en vertrouwen	++	30%
Betrokken gevoel bij leefomgeving	███	55%

III KWALITEIT VAN SAMENWERKING		70
	Z	P
Heldere communicatie inhoudelijke kaders	+	42%
Duidelijkheid van spelregels	+	35%
Juiste verwachtingen	+	35%
Open houding bij participanten	++	66%
Open houding bij de gemeente	███	57%
Open en constructieve interactie	++	58%
Op elkaar voortbouwen	++	43%
Goede omgangsvormen	++	77%
Tijdige communicatie	+	50%
Voelen participanten zich serieus genomen?	███	39%

IV PROFESSIONELE VORMGEVING		67
	Z	P
Participatieplan opgesteld	Ja	███
Passende rol van de gemeenteraad	+	███
Actoren en belangen vooraf in kaart gebracht	+	███
Zicht op inhoudelijke kaders vooraf	--	███
Commitment raad/college/management	+/-	███
Professionele begeleiding	+	███
Maatwerk in werkvormen	++	47%
Ondersteuning met geld, expertise, capaciteit	+	25%
Ondersteuning met informatie	+	35%

Tevredenheid over het proces	
Gemiddeld rapportcijfer participanten	5,8
Eigen tevredenheid projectleider	+
Inschatting tevredenheid college	+
Inschatting tevredenheid raad	+

Informatie over de respons onder participanten	
Uiteindelijke respons	11%
Aantal door u aangedragen participanten	292
Aantal participanten dat de enquête heeft ingevuld	32

Lessen voor de toekomst

Lessen voor collega's	De gemeente moet meer luisteren en minder praten; Een leuke setting vergemakkelijkt het contact; "de inwoner" bestaat niet bedenk voor de verschillende doelgroepen participatiemethodes die hen aanspreken; liever zelf doen en de creativiteit van de eigen organisatie benutten dan dure adviseurs inhuren; hou de formats simpel dat is wel zo doeltreffend; liever een resultaat dat herkenbaar is voor de participanten dan een "gelijker" minder herkenbaar resultaat; Plaatjes helpen beter dan tekst in de communicatie (bijvoorbeeld praten aan de hand van een kaart of discussieren over een cartoon; de scenariodiscussie op basis van de mood boards;
Tips en feedback van participanten	<ul style="list-style-type: none"> Ik heb bewust over "weet ik niet" ingevuld omdat alles al zo lang is geleden dat ik niet meer weet waar het allemaal over gaat(ging). Ik ben niet op de hoogte(gehouden?) van de voortgang van het proces en de hieruit volgende ontwikkelingen. Naast luisteren en beloven daadwerkelijk zaken terugkoppelen en uitvoeren. Terug bellen !!!!!!!!!!!!!!!

- Medewerkers leren luisteren naar argumenten en niet de betweter uit te hangen. Te veel eigen belang van baantje veilig stellen
- Laat de participatie niet alleen via internet verlopen. Ik hoor dat een plan is voor de toekomst.
- Dit traject is pas bij het begin dus is er nog geen sprake van een uitkomst.
- Een betere validatie van de deelnemers is zeer gewenst. Stop met onnozele gadgets als stemmen per gsm
- ben je ook bewust van het feit dat bewoners ook kiezers zijn.
- Echt luisteren en niet alleen de krenten uit de pap halen - d.w.z. alleen gebruik maken van inbreng burgers die jezelf goed uitkomt!
- Wees vooraf duidelijk wat u verwacht, waarover de inspraak gaat, wat al vastligt en hoe ver de invloed gaat m.b.t de plannen, terugkoppelen wat er met de inbreng gebeurt is. Bepaal vooraf waarop invloed uitgeoefend kan worden en koppel de inbreng terug.
- De communicatie had niet rampzaliger gekund. de gemeente denkt dat subsidie geven voldoende is maar de burger wil dat er geluisterd wordt en dat er gevraagd wordt om mee te denken. wijkbestuurders die 10 tot 20 jaar zich inzetten voor de gemeenschap stappen op of overwegen om dat te doen. het is jammer dat door slechte communicatie zoveel is afgebroken en de gemeente hier ook niet op terug komt. een grote gemiste kans.
- Gebruik maken van internet om meningen, opinies en kennis van inwoners te vergaren. Met name in het geval van belangrijke onderwerpen dan wel hot topics.
- Vertrouwen geven aan de burgers- ideeën van burgers serieus nemen, niet op tafel laten- nog beter communiceren met organisaties.